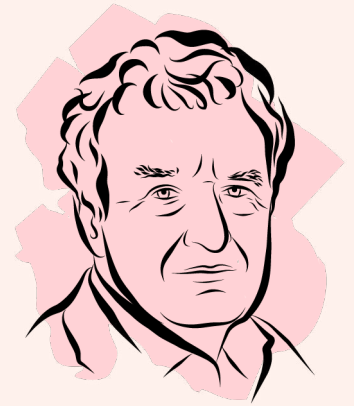

Knuffelen met de islam in het land van de Verlichting

Het is feest! Langs de snelweg staan borden waarop de supermarkt ons 'een gelukkige en goede ramadan' toewenst. De NTR zendt leuke filmpjes uit met moslims die grappen maken over de vraag die niet-moslims altijd schijnen te stellen: 'Mag je ook geen water drinken?'

Zet je de radio aan, dan legt een jonge moslima uit wat voor heerlijke hapjes haar moeder maakt tijdens de iftar, dat o zo gezellige maal waarmee het o zo verrijkende vasten wordt afgesloten. En tegen de tijd dat u dit leest, zal ons ongetwijfeld een zalig Eid-al-fitr (Suikerfeest) worden beloofd, als afsluiting van de o zo fraaie feestmaand waarin we allemaal tot inkeer komen.

Kom op zeg, dit is Nederland, tot voor kort een van de meest gesecculariseerde landen ter wereld. Waar je alleen met het geloof werd geconfronteerd als op zondagochtend de klokken luiden. Voor zover er nog atavistische restjes religie waren, speelden die zich af achter de voordeur – zowel bij katholieken en protestanten als bij joden – of in de kerk dan wel synagoge.

Er is het een en ander waarop je als Nederlander trots kunt zijn. Op onze boeren, met de hoogste productiviteit ter wereld. De waterbouwers: *God created the world but the Dutch created the Netherlands*. Shell, ASML, Philips, Vermeer, Cruijff.

Ter geruststelling, ik verheerlijk dit land niet. Zo vind ik Nederlanders vaak minder aardig dan Engelsen, Italianen, Scandinaviërs en Belgen. Wel is onze geschiedenis fascinerend. Dat wij als eerste land ter wereld het lef hadden om tegen een koning (Filips de Tweede) te zeggen: sorry, wij blijven u niet. En we hadden snel door dat Heilige Schriften niet heilig zijn.

De Franse filosofen Descartes en Bayle kwamen hiernaartoe vanwege de zuurstof om radicaal te mogen denken. De Engelse historicus Jonathan Israel stelt dat de Republiek nog eerder was met de Verlichting dan Frankrijk en Engeland. Hij leerde Nederlands om allerlei nu vergeten verlichtingsdenkers (Bekker, Van den Enden, de gebroeders Koerbagh) te lezen.

Dit is het land van Baruch Spinoza die al vierhonderd jaar geleden concudeerde dat God samenviel met de natuur. Dit is het land van Desiderius Erasmus. Ik las vorig jaar zijn biografie door Sandra Langereis. Ik meende dat ik wat afwist van 'de god uit Rotterdam', zoals Langereis hem noemt, heb in dit weekblad over hem geschreven (dat hij van de 'etiquette' was, omgangsvormen als kleine ethiek) maar realiseerde me voor het eerst echt hoe radicaal hij in religieus opzicht was.

Vijf eeuwen geleden al stelde hij dat de Bijbel misschien dan wel het woord van God mag zijn, maar geschreven is door mensen en dat deze evangelisten Griekse taalfouten maakten. Dat allerlei christelijke dogma's (Jezus als zoon van God, de Heilige Geest) oorspronkelijk niet in de Bijbel stonden, maar er tijdens latere concilies (Nicea) in zijn gefietst. Zo hoor je naar zogenaamd Heilige Boeken te kijken – rationeel en kritisch.

Aan dat inzicht is de islam nog niet toe. Daarom is de opmars van deze godsdienst in dit land betreurenswaardig.

Natuurlijk heeft elke religie aantrekkelijke kanten: het is goed voor de zielenrust en verlaagt de bloeddruk. Zodra gelovigen evenwel gaan denken dat hun God beter is dan die van de burens, ontspoord elk geloof. Jazeker, ook het Nederlandse christendom heeft zijn gruwelen gekend. Katholieken hebben protestanten op de brandstapel gezet, protestanten vermoordden als reactie daarop katholieken (de martelaren van Gorcum) maar dat is allemaal lang geleden. Islamisten slachten nú in de hele wereld mensen af (bij voorkeur joden en christenen).

Dat gebeurt weliswaar ver weg, maar ook hier is de islam een vehikel voor rampspoed. Uit peilingen blijkt dat veel westerse moslims de westerse cultuur afwijzen. Moslimmeisjes worden genitaal verminkt en als ze zich te westers gedragen, kunnen ze door hun broers of neven worden vermoord. Een detail dat ik, wonend in een multiculturele wijk, observeer: op straat spugen als een niet-moslimvrouw met decolleté passeert.

Nee, islamofobie is niet okay, maar misschien nog wel erger is islamofobiefobie: zo graag willen deugen, zo allergisch zijn voor kritiek op de islam, zo bang dat je keel wordt doorgesneden dat we gaan islamknuffelen. Het is nu te laat, maar mag ik voor de ramadan van 2026 wensen dat ik als kind van de Verlichting, als trotse erfgenaam van Erasmus en Spinoza, niet dag in dag uit word geconfronteerd met de verheerlijking van dit middeleeuwse en gewelddadige geloof in een heilige schrift?

Zodra gelovigen gaan denken dat hun God de beste is, gaat het fout